

Załącznik
do Uchwały Nr LI/375/10
Rady Miejskiej w Orzyszu
z dnia 27 października 2010r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2010 -2013**

Orzysz 2010

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
PODSTAWY PRAWNE	4
CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE ORZYSZ	5
ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE ORZYSZ	10
CELE DO OSIĄGNIĘCIA	11
DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI POWYŻSZYCH CELÓW	11
ADRESACI PROGRAMU	12
REALIZACJA PROGRAMU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	13
CZAS REALIZACJI PROGRAMU	14
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	14
EWALUACJA PROGRAMU	14
PODSUMOWANIE	15

WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Dokument ten został opracowany zgodnie z art.17 ust. 2, pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, art. 6, ust. 2, pkt. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ma na celu tworzenie wspólnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów społecznych, zmniejszaniu rozmiarów przemocy w rodzinie, zwiększaniu zasobów niezbędnych do radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.

Opracowanie to określa kierunki, cele, priorytety oraz wszelkie działania, jakie należy podjąć w celu stworzenia jak najkorzystniejszych warunków bytowych ludności i systematycznej poprawy jakości życia mieszkańców na najbliższe lata.

Rodzina jest najważniejszym i pierwszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, poglądy, system wartości. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. Kiedy następuje dezorganizacja rodzina nie jest w stanie realizować swoich podstawowych funkcji i zadań, role w rodzinie ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie i bez wątpienia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej.

„...przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększania skuteczności przeciwdziałania przemocy...”¹

---

¹ Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity z dnia 2 października 2009 roku Dz. U. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami.)

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc** to:

„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat w krajach Europy Zachodniej jest traktowane jako ważny problem społeczny. W czasie kilkunastu lat powstało wiele dokumentów organizacji międzynarodowych, które zalecają krajom członkowskim Unii Europejskiej podjęcie zmian prawa i praktyki w celu skuteczniejszego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, udzielania pomocy ofiarom przemocy i skutecznych oddziaływań na sprawców przemocy w rodzinie.

Pomimo tego, iż przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania, to zdaniem specjalistów rozmiary i szkodliwość zjawisk związanych z przemocą w rodzinie wskazują, że jest to jeden ze szczególnie ważnych problemów społecznych w Polsce. Wymaga on podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Jego realizacja powinna przyczynić się do poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego.

Najczęściej identyfikowanymi ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety i dzieci. Istnieją jednak powody by sądzić, że przemoc rodzinna dotyczy także często osób starszych i niepełnosprawnych.

Zmniejszenie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach i pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania sektora publicznego i organizacji pozarządowych.

Wyróżnia się cztery podstawowe rodzaje przemocy:

1. *Przemoc fizyczną* – obejmującą działania bezpośrednie, które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne (np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, polewanie żrącymi substancjami, używanie broni, ograniczanie dostępu do pożywienia, nieudzielanie koniecznej pomocy).
2. *Przemoc psychiczną* - która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych (poniżanie, naśmiewanie się z poglądów, pochodzenia, religii, stała krytyka, wmawianie chorób psychicznych, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, wymuszanie i domaganie się posłuszeństwa, upokarzanie, zawstydzanie, szantażowanie, stosowanie gróźb).
3. *Przemoc seksualną* - działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność pożycia (sadystyczne formy współżycia seksualnego, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, krytyka zachowań seksualnych).
4. *Przemoc ekonomiczną* - dotyczącą warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy (niezaspakajanie materialnych potrzeb rodziny, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zawodowej, zmuszanie do pracy bez wynagrodzenia).

Trudno jest ustalić rzeczywistą liczbę przypadków przemocy w rodzinie, gdyż nie istnieje żaden centralny i ujednolicony system zbierania danych na ten temat. Jedynymi źródłami informacji o przemocy są badania opinii społecznej oraz analizy dokumentacji policyjnych i sądowych. Coraz więcej badań potwierdza, że gdzie występuje przemoc wobec matki, istnieje przemoc wobec dziecka. Maltretowanie dziecka w takich rodzinach jest 15 razy wyższe. Połowa mężczyzn bijących żony maltretuje dzieci. Natomiast bite matki maltretują swoje dzieci dwukrotnie częściej niż matki, które nie doznają w domu przemocy.

Wykorzystywanie seksualne dzieci jest formą krzywdzenia, którą najtrudniej zdiagnozować i oszacować jej zakres. Dzieci rzadko ujawniają fakt molestowania seksualnego. Wyjątkowa drażliwość problemu sprawia, że tylko ewidentne i drastyczne formy wykorzystania seksualnego dzieci zostają zidentyfikowane.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE ORZYSZ

Liczba ludności w gminie Orzysz, wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 roku, wynosi 9766 osób z czego ponad połowa 5947 stanowią mieszkańcy miasta a 3819 mieszkańcy terenów wiejskich.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu informuje, że w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, przemocy domowej i narkomanii pracują psycholog, instruktor terapii i uzależnień oraz radca prawny. Z pomocy i porad specjalistów skorzystało :

w 2008 roku:

- 281 osób z problemem alkoholowym,
- 70 osób dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym
- 35 osób – ofiary przemocy w rodzinie

w 2009 roku:

- 356 osób z problemem alkoholowym,
- 51 osób dorosłych członków rodziny osób z problemem
- 60 osób – ofiary przemocy w rodzinie.

Zespół ds. rozmów interwencyjno - motywacyjnych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu w stosunku do osób uzależnionych i współuzależnionych przeprowadził rozmowy interwencyjne w ilości: 71 osób w 2008 roku, 98 osób w 2009 roku.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Pisz III Wydział Rodzinny i Nieletnich, o zastosowanie obowiązku przymusowego leczenia odwykowego w stacjonarnej placówce leczenia odwykowego w stosunku do :

- 20 osób w 2008r.
- 15 osób w 2009r.

Niepokojący jest fakt obniżenia wieku osób uzależnionych od alkoholu i pierwszego z nim kontaktu.

Tabela 1. Interwencje domowe w związku z przemocą w rodzinie na terenie gminy Orzysz

Przemoc w rodzinie	Rok 2008	Rok 2009
Ilość interwencji ogółem	74	225
w tym założone „Niebieskie Karty”	9	41
Liczba ofiar przemocy ogółem	9	41
w tym kobiet	9	39
mężczyzn	-	2
Liczba sprawców pod wpływem alkoholu	6	40

Źródło: KP Orzysz, opracowanie MOPS Orzysz

Z powyższych danych wynika, że znacznie wzrosła liczba interwencji co może oznaczać, że zwiększa się świadomość społeczna dotycząca możliwości zwracania się po pomoc czy interwencję. Sprawcami przemocy w zdecydowanej większości są mężczyźni, stosują przemoc wobec kobiet, wobec słabszych i nieletnich członków rodziny, bardzo często pod wpływem alkoholu.

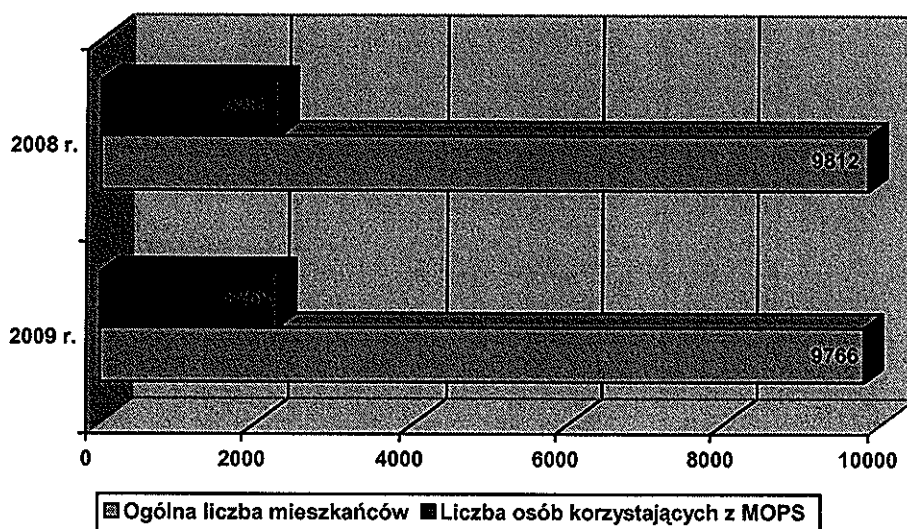
Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu wynika, że jednym z powodów przyznawania pomocy dla naszych świadczeniobiorców jest alkoholizm i przemoc w rodzinie.

Tabela 2 – Liczba korzystających ze świadczeń MOPS w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.

	Ogólna liczba ludności	Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy MOPS	%
1	2	3	4
2008 r.	9 812	2 281	23,25
2009 r.	9 766	2 269	23,23

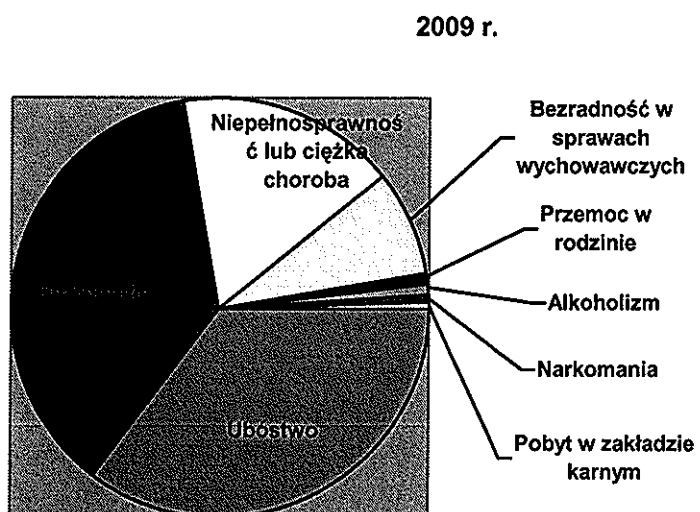
Źródło: dane MOPS Orzysz i UM w Orzyszu.

Wykres 1. – Liczba korzystających ze świadczeń MOPS w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.

Źródło: dane MOPS Orzysz i UM w Orzyszu

Wykres 2. Powody przyznawania pomocy

Źródło: dane własne MOPS

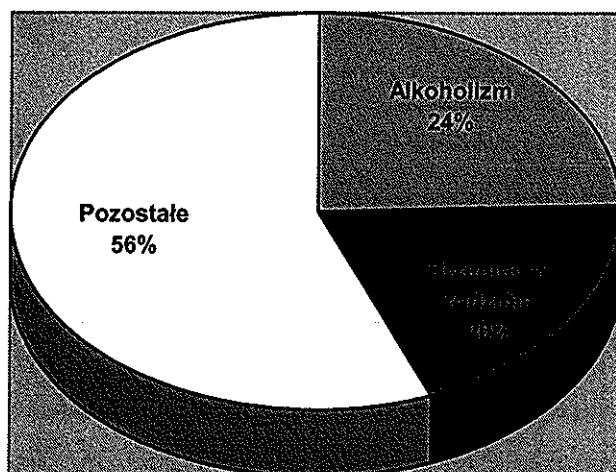

Tabela 3. Powody przyznawania pomocy

Powody przyznawania pomocy		2008 r.	2009 r.
1	2	4	5
Przemoc w rodzinie	liczba rodzin	17	8
	w tym z ter. wiejskich	7	5
	l. osób w rodzinach	66	31
Alkoholizm	liczba rodzin	11	10
	w tym z ter. wiejskich	3	1
	l. osób w rodzinach	35	25

Źródło: dane własne MOPS

Wykres 3. Liczba rodzin objętych pomocą MOPS z pośród liczby ofiar przemocy zarejestrowanych w Komisariacie Policji w Orzyszu.

Źródło: Komisariat Policji w Orzyszu

W niniejszej diagnozie pominięto szczegółowy opis sytuacji dziecka w rodzinie i w środowisku szkolnym ponieważ zostały one przedstawione w gminnym systemie profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2008 – 2013.

ZAŁOŻENIA GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOC W RODZINIE W GMINIE ORZYSZ

Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.

Założeniem programu jest orientacja na rodzinę poprzez ochronę dzieci i rodzin dotkniętych problemem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, ekonomicznie najslabszych oraz przez indywidualizację i kompleksowość pracy z tymi rodzinami. Zadania realizowane będą w ścisłej współpracy z podmiotami pozostającymi w koalicji z tutejszym ośrodkiem pomocy społecznej tj:

- lokalne instytucje samorządowe
- Komisariat Policji w Orzyszu
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu
- szkoły i przedszkola na terenie gminy
- Sąd Rejonowy w Pisz
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz
- Orzyskie Stowarzyszenie Pracowników i Przyjaciół Pomocy Społecznej „Szansa na...”

W celu realizacji zadań określonych w art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie uruchamia się system przeciwdziałania przemocy oparty na:

- 1) pracy Zespołu Interdyscyplinarnego
- 2) wszechstronnej pomocy (psychologicznej, prawnej, socjalnej) dla ofiar przemocy
- 3) skorzystaniu z mieszkania kryzysowego, przeznaczonego między innymi dla ofiar przemocy i osób znajdujących się w jakiejś sytuacji kryzysowej
- 4) współpracy z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

CELE DO OSIĄGNIĘCIA

Cel główny – przeciwdziałanie przemocy w gminie Orzysz

cele szczegółowe:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie,
- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie i podniesienie ich świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach udzielających specjalistycznego wsparcia
- zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych i powstrzymywanie sprawców przemocy i zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które jej doznają.
- usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz ujednolicenie procedur postępowania.

DZIAŁANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI POWYŻSZYCH CELÓW

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw).
2. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Orzysz poprzez lokalne media, która ma przede wszystkim na celu pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, gdzie można szukać pomocy, itp.)
3. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w którego skład wchodzić będą przedstawiciele:
  - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu
  - Rady Miejskiej w Orzyszu
  - Szkół Podstawowych i Gimnazjów z terenu gminy Orzysz
  - Przedszkola Miejskiego w Orzyszu.
  - Komisariatu Policji w Orzyszu
  - Sądu Rejonowego w Pisz

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz
- Służby zdrowia
- stowarzyszeń i organizacji pozarządowych

Tryb, sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania przedstawione będą w stosownej uchwale Rady Miejskiej w Orzyszu.

4. Udzielanie specjalistycznych porad ofiarom przemocy domowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Orzyszu, w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu
5. Udzielanie schronienia w mieszkaniu kryzysowym OPS dla ofiar przemocy domowej.
6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz w zakresie kierowania osób do Ośrodków Interwencji Kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
7. Pomoc specjalistyczna dla dzieci i młodzieży, które są ofiarami przemocy w rodzinie, między innymi możliwość korzystania ze spotkań w „Przyjaznym Pokoju” będącym w zasobach MOPS.
8. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową.
9. Wypracowanie jednolitych procedur postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia przemocy w rodzinie dla wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tym problemem na terenie gminy Orzysz
10. Inne działania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatem programu jest przede wszystkim rodzina dotknięta trudną sytuacją życiową, ze szczególnym uwzględnieniem najsłabszego ogniwa - dzieci i młodzieży. Środowisko rodzinne, zwłaszcza w naszym regionie narażone jest na szereg zagrożeń wynikających z bezrobocia, ubóstwa i narastających patologii. Napotyka na wiele przeszkód w wypełnianiu powierzonych jej ról, także tych dotyczących opieki i wychowania młodego pokolenia. Prymat rodziny w wychowaniu często muszą przejąć lub pomóc w jego realizacji inne podmioty społeczne – MOPS, szkoła, kościół, służba zdrowia, policja, kuratorzy. Konieczna jest pomoc instytucjonalna w zaspokajaniu podstawowych

potrzeb życiowych oraz działania prewencyjne i interwencyjne dla rodzin znajdujących się w sytuacji zagrożenia.

Program przeciwdziałania przemocy adresowany jest do grup najbardziej zagrożonych wszelkiego rodzaju patologią, w tym przemocą, alkoholizmem, bezradnością.

W tej grupie znajdują się więc osoby i rodziny dotknięte:

- długotrwałym bezrobociem,
- głębokim ubóstwem,
- bezdomnością,
- długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością,
- bezradnością w zakresie opiekuńczo – wychowawczych funkcji rodziny,
- patologią życia rodzinnego i społecznego w tym przemocy dotyczącej dzieci i młodzieży,
- uzależnieniem od alkoholu i narkotyków po zakończeniu leczenia w zakładach lecznictwa odwykowego.

REALIZACJA PROGRAMU I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Kalkulacja stałych zadań MOPS dokonywana jest na bieżąco, natomiast ustalenie szczegółowych zadań, form, terminów i kosztów dokonywane będą z chwilą przystąpienia do realizacji konkretnego działania. Zapisy zawarte w programie będą realizowane w ramach zadań w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Źródła finansowania:

- budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Orzyszu
- Rada Miejska w Orzyszu – realizacja zadań własnych gminy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Orzyszu
- inne środki pozabudżetowe

Koncepcja programu opracowana została w oparciu o:

1. Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004 – 2010.
2. Lokalny Program Pomocy Społecznej na lata 2003 – 2015
3. Zakres podmiotowy i przedmiotowy wynikający z ustawy o pomocy społecznej i ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Istotę i cele pracy socjalnej.

CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie będzie realizowany w latach 2010 – 2013. Ustalenie szczegółowych zadań, form, terminów i kosztów dokonywane będą z chwilą przystąpienia do realizacji konkretnego działania.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie;
2. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie
3. Uruchomienie punktu informacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie np. o możliwościach korzystania z pomocy innych placówek udzielających wsparcia ofiarom przemocy.
4. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie
5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluację definiuje się jako systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych, w celu oceny wartości programu, jego celów, zadań, sposobów i form realizacji, zasobów. Ocena powinna się, zatem odnosić do wszystkich tych składników, winna „towarzyszyć” każdemu etapowi problemu i uwzględnić:

- zbieżność celów programu z celami pomocy społecznej,
- spójność realizowanych działań,
- korzyści wynikające z realizacji programu.

Sposoby przeprowadzenia ewaluacji, techniki i narzędzia:

- analiza zmiany postaw podopiecznych (obserwacja),
- ocena spójności realizowanych zadań z zadaniami określonymi w Ustawie o pomocy społecznej (analiza dokumentów),
- ocena efektów realizacji Programu (ankietowanie).

PODSUMOWANIE

Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.

Przemoc w rodzinie jest głównym problemem przestrzegania praw człowieka. Jest zjawiskiem, którego zasięg jest znacznie większy, niż odnotowują to przeprowadzane badania i statystyki. Najczęstszymi powodami kłótni w polskich rodzinach jest brak pieniędzy, bezrobocie, nadużywanie alkoholu, nie wypełnianie obowiązków domowych przez męża, kłopoty z dziećmi, złe stosunki małżeńskie, sąsiedzkie. Wzrastające odsetki zarejestrowanych sytuacji stosowania przemocy w rodzinie świadczą o tym, iż coraz trudniej jest się nam wzajemnie komunikować. Wynika to z wielu aspektów: wstyd, bezradność, nieufność, obawy o własne zdrowie i życie. Prawo ofiary do bezpieczeństwa powinno być priorytetowe w każdej gminnej polityce społecznej. Rodzina jest podstawowym i najlepszym miejscem na świecie dla dziecka, w którym ono wzrasta i rozwija się. W przyszłości to dziecko stanie się dorosłym, założy własną rodzinę i najczęściej będzie powielalo wyuczone role, stosowało podobne metody wychowawcze. Istnieje konieczność podejmowania działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zatem, by wzorce te były prawidłowe należy wesprzeć rodziny, mające kłopoty w ich umacnianiu. – i tworzeniu. Gdy rodzina uświadomi sobie istotę problemów otworzy się na przyjęcie pomocy, wykaże zrozumienie, cierpliwość i przede wszystkim życzliwość, to stanie się sobie bliższa. A co za tym idzie łatwiej i lepiej będzie sobie radzić z najróżniejszymi problemami. Gdy dorośli będą starali się stosować zasadę oparcia w sobie, powstanie silna wewnętrzna rodzina, która potrafi sama sobie radzić ze swoimi problemami bez użycia przemocy. Dlatego należy wspierać przedsięwzięcia mające na celu podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Pracownicy socjalni a także przedstawiciele innych instytucji pomocowych mogą w znaczący sposób pomóc ofierze przemocy umacniając ją w przekonaniu, że ma prawo do godnego życia bez przemocy, strachu i łez a pierwszym krokiem na tej drodze powinna być prośba o pomoc. Zadaniem instytucji jest przygotowanie takich warunków, by każda ofiara przemocy z ufnością po tę pomoc się zwróciła a niniejszy program stwarza ku temu podstawy.